

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-342/19 P

Fabio De Masi

și

Yanis Varoufakis

împotriva

Băncii Centrale Europene

Hotărârea Curții (Camera întâi) din 17 decembrie 2020

„Recurs – Acces la documentele Băncii Centrale Europene (BCE) – Decizia 2004/258/CE – Articolul 4 alineatul (3) – Excepții – Document primit de BCE – Consultanță din partea unui prestator extern – Uz intern ca parte a deliberărilor și a consultărilor preliminare – Refuzul accesului”

1. *Instituțiile Uniunii Europene – Dreptul de acces public la documente – Decizia 2004/258 a Băncii Centrale Europene – Excepții de la dreptul de acces la documente – Obligația de motivare – Conținut*
(art. 296 al doilea paragraf TFUE; Decizia 2004/258 a Băncii Centrale Europene, astfel cum a fost modificată prin Deciziile 2011/342 și 2015/529, art. 4)

(a se vedea punctele 49-52)

2. *Instituțiile Uniunii Europene – Dreptul de acces public la documente – Decizia 2004/258 a Băncii Centrale Europene – Excepții de la dreptul de acces la documente – Întindere – Refuzul accesului – Admisibilitate*
[Decizia 2004/258 a Băncii Centrale Europene, astfel cum a fost modificată prin Deciziile 2011/342 și 2015/529, art. 4 alin. (2), (3) și (5)]

(a se vedea punctele 60, 62 și 64)

3. *Instituțiile Uniunii Europene – Dreptul de acces public la documente – Decizia 2004/258 a Băncii Centrale Europene – Excepții de la dreptul de acces la documente – Protecția documentelor pentru uz intern – Condiții – Diferență față de Regulamentul nr. 1049/2001*
[Regulamentul nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 4 alin. (3); Decizia 2004/258 a Băncii Centrale Europene, astfel cum a fost modificată prin Deciziile 2011/342 și 2015/529, art. 4 alin. (3) primul paragraf]

(a se vedea punctele 67-71, 74 și 75)

Rezumat

Prin decizia sa din 16 octombrie 2017, Banca Centrală Europeană (BCE) a refuzat recurenților, domnii Fabio de Masi și Yanis Varoufakis, accesul la documentul intitulat „Răspunsuri la întrebări privind interpretarea articolului 14.4 din Protocolul nr. 4 privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene”. Acest document conținea răspunsul unui consilier extern la o consultanță juridică pe care i-o solicitase BCE privind competențele deținute de Consiliul guvernatorilor în temeiul acestui articol 14.4. BCE a refuzat accesul la documentul menționat în temeiul, pe de o parte, al excepției privind protecția consultanței juridice, prevăzută la articolul 4 alineatul (2) a doua liniuță din Decizia 2004/258¹, și, pe de altă parte, al excepției privind protecția documentelor pentru uz intern, prevăzută la articolul 4 alineatul (3) primul paragraf din această decizie.

Acțiunea formulată de recurenți în fața Tribunalului împotriva acestei decizii a BCE a fost respinsă ca nefondată². Tribunalul a statuat că BCE a putut în mod justificat să își întemeieze refuzul de a acorda acces la documentul în cauză pe excepția privind protecția documentelor pentru uz intern prevăzută la articolul 4 alineatul (3) primul paragraf din Decizia 2004/258.

Sesizată cu recursul formulat de recurenți împotriva hotărârii Tribunalului, Curtea confirmă analiza Tribunalului privind aplicarea acestei excepții în speță și respinge recursul.

Aprecierea Curții

Mai întâi, Curtea constată că, în speță, Tribunalul nu și-a încălcat obligația de motivare. În această privință, ea arată că, deși articolul 4 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1049/2001³ presupune să se demonstreze că divulgarea documentului aduce gravă atingere procesului decizional al instituției, o astfel de demonstrație nu este impusă în cadrul excepției prevăzute la articolul 4 alineatul (3) primul paragraf din Decizia 2004/258. Aceasta concluzionează că Tribunalul nu era nicidecum obligat să controleze dacă BCE furnizase explicații cu privire la riscul unei atingeri grave aduse procesului său decizional pe care putea să îl determine accesul la documentul în cauză. Ea precizează că refuzul accesului la un document în temeiul acestei dispoziții a Deciziei 2004/258 presupune doar să se demonstreze, de pe o parte, că acest document este în special pentru uz intern ca parte a deliberărilor și a consultărilor preliminare din cadrul BCE și, pe de altă parte, că nu există un interes public superior care să justifice divulgarea acestui document.

În continuare, Curtea apreciază că Tribunalul nu a încălcat domeniul de aplicare al articolului 4 alineatul (2) a doua liniuță și alineatul (3) primul paragraf din Decizia 2004/258. În primul rând, modul de redactare a articolului 4 alineatul (2) a doua liniuță din această decizie nu conține nicio indicație care să îi poată conferi caracterul unei *lex specialis* în raport cu articolul 4 alineatul (3) primul paragraf din aceasta. În al doilea rând, niciun aspect al modului de redactare a articolului 4 din decizia menționată nu exclude că aceeași parte dintr-un document poate fi vizată de mai multe excepții care sunt menționate în acesta. În al treilea rând, pentru aplicarea

¹ Decizia 2004/258/CE a Băncii Centrale Europene din 4 martie 2004 privind accesul public la documentele Băncii Centrale Europene (BCE/2004/3) (JO 2004, L 80, p. 42, Ediție specială, 10/vol. 5, p. 229), astfel cum a fost modificată prin Decizia 2011/342/UE a Băncii Centrale Europene din 9 mai 2011 (BCE/2011/6) (JO 2011, L 158, p. 37), și Decizia (UE) 2015/529 a Băncii Centrale Europene din 21 ianuarie 2015 (BCE/2015/1) (JO 2015, L 84, p. 64).

² Hotărârea din 12 martie 2019, De Masi și Varoufakis/BCE (T-798/17, EU:T:2019:154).

³ Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei (JO 2001, L 145, p. 43, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 76).

excepției prevăzute la articolul 4 alineatul (3) primul paragraf din Decizia 2004/258, nu prezintă relevanță faptul că documentul în cauză poate de asemenea să fie calificat drept „consultanță juridică”, în sensul articolului 4 alineatul (2) a doua liniuță din această decizie, întrucât legiuitorul Uniunii nu a supus posibilitatea invocării excepției menționate la această primă dispoziție condiției ca documentul vizat să nu fie o „consultanță juridică”, în sensul celei de a doua dispoziții.

În sfârșit, Curtea confirmă interpretarea reținută de Tribunal a articolului 4 alineatul (3) primul paragraf din Decizia 2004/258 subliniind că această dispoziție nu poate fi interpretată în sensul că rezervă protecția pe care o conține numai documentelor legate de un proces decizional precis. Astfel, această dispoziție presupune doar ca un document să fie utilizat ca parte a deliberărilor și a consultărilor preliminare din cadrul BCE și are ca efect să acopere în mod larg documentele legate de procese interne ale BCE. În plus, Curtea observă că domeniul de aplicare al acestei dispoziții este diferit de cel al articolului 4 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1049/2001. Pe de o parte, obiectul protecției lor nu este identic și, pe de altă parte, în timp ce dispoziția sus-menționată a Regulamentului nr. 1049/2001 supune refuzul accesului la un document condiției ca acesta din urmă să fie referitor la o chestiune pentru care instituția nu a luat încă nicio decizie, articolul 4 alineatul (3) primul paragraf din Decizia 2004/258 nu conține o astfel de precizare și prevede în mod concret că accesul la document poate fi refuzat chiar după luarea deciziei.